UITGANGSPUNTENNOTITIE

OMGEVINGSVISIE

GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR

CONCEPT

21 november 2023

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap

Gemeente Mook en Middelaar

Gemeente Mook en Middelaar

Welke documenten kent de gemeente?

- **Om de Omgevingswet in de praktijk uit te voeren kennen we omgevingsdocumenten.**
- **De Omgevingsvisie is één van die documenten.**

Gemeente Mook en Middelaar

Wat is een Omgevingsvisie?

- strategische visie voor de fysieke leefomgeving;
- voor de lange termijn;
- voor het grondgebied van de hele gemeente;
- en moet inhoudelijk in elk geval de volgende elementen bevatten:
  - de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
  - de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling;
  - de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Gemeente Mook en Middelaar

Omgevingsvisie Mook en Middelaar

- een slimme verbinding tussen thema's uit ruimtelijk en sociaal domein;
- uitgaande van bestaand beleid;
- een strategische visie op actuele thema's en nieuwe (ruimtelijke) opgaven;
- gebiedseigen verhaal voor Mook en Middelaar (in regionale context);
- een goede ruimtelijke (en cijfermatige) analyse;
- in samenwerking met bewoners, ondernemers en stakeholders.

Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Mook en Middelaar

Op weg naar de Omgevingsvisie voor de gemeente Mook en Middelaar

Wat is een Omgevingsvisie?

In het najaar van 2023 zijn we gestart met het opstellen van een lange termijn visie voor de woon- en leefomgeving in de gemeente Mook en Middelaar. Dit noemen we een Omgevingsvisie. In de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking treedt, staat dat elke gemeente een Omgevingsvisie moet opstellen voor het hele eigen grondgebied. Volgens de Omgevingswet gaat een Omgevingsvisie over de 'fysieke leefomgeving'. Dat betekent dat het gaat over de ruimte om ons heen. Het gaat dus over de gebouwen, waarin we wonen, werken of naar school gaan. En over het water en groen, de sportvelden en het landschap waarin we verblijven en elkaar kunnen ontmoeten. En de wegen of spoorlijn waarover we ons bewegen.

De Omgevingsvisie gaat óók over zaken die we niet direct kunnen zien, maar die wel van invloed zijn op de ruimte waarin we leven. Zoals bijvoorbeeld het milieu (geluid, lucht en bodem), duurzaamheid, energie, klimaat en gezondheid. We behandelen in de Omgevingsvisie dus niet alleen ruimtelijke onderwerpen, maar ook andere zaken die te maken hebben met de ruimte waarin we leven. Zolang de onderwerpen maar een relatie hebben met onze fysieke leefomgeving. In de Omgevingsvisie komen deze onderwerpen bij elkaar. Al die onderwerpen worden in samenhang bekeken. We beperken ons daarbij tot de belangrijkste punten. De Omgevingsvisie is dus een 'integrale visie op hoofdlijnen'.

We geven in de Omgevingsvisie duidelijk aan hoe we als gemeente kijken naar de fysieke leefomgeving in de komende jaren. Voor de belangrijkste vraagstukken maken we keuzes voor de toekomst. Zo zetten we de koers uit op weg naar de toekomst van de gemeente. We plaatsen als het ware een stip op de horizon en schetsen een beeld van de weg die daar naartoe leidt.

We maken de Omgevingsvisie Mook en Middelaar samen met veel andere partijen. We betrekken de inwoners en ondernemers uit de kernen en het buitengebied, lokale belangenorganisaties, maar ook buurgemeenten uit de regio en andere overheden, zoals het waterschap, Rijkswaterstaat en de provincie Limburg.

Waarom een Uitgangspuntennotitie?

Voordat we de Omgevingsvisie voor Mook en Middelaar gaan opstellen, stellen we eerst een Uitgangspuntennotitie op. Deze Uitgangspuntennotitie heeft als doel om vooraf met de gemeenteraad af te stemmen wat er wordt verwacht van de Omgevingsvisie en hoe de raad betrokken wordt bij de totstandkoming van de visie.

In voorbereiding op deze notitie zijn de uitgangspunten voor de Omgevingsvisie besproken met de ambtelijke organisatie en de gemeenteraad. Door met elkaar de uitgangspunten voor de visie te bepalen, ontstaat een gemeenschappelijke beginpunt waar tijdens het opstellen van de Omgevingsvisie op kan worden terug gegrepen. Tijdens een eerste bijeenkomst met vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie (7 september 2023) zijn de belangrijkste thema's en opgaven voor de Omgevingsvisie geïnventariseerd vanuit alle relevante beleidsvelden en disciplines (ruimtelijk en sociaal domein). Deze inventarisatie is voorgelegd aan de gemeenteraad tijdens de Raadsinformatieavond (RIA) op 28 september 2023, waarbij vertegenwoordigers van de verschillende fracties aanwezig waren. Tijdens het opstellen van deze Uitgangspuntennotitie is de samenleving nog niet actief betrokken. Dat zal na vaststelling van de Uitgangspuntennotitie wel gebeuren. Daarop vooruitlopend is op 23 oktober 2023 alvast een stakeholdersbijeenkomst georganiseerd, waarin de door de gemeentelijke organisatie geformuleerde uitgangspunten zijn besproken met enkele betrokken partijen en organisaties uit de gemeente en regio. Zo konden zij alvast meedenken over de belangrijke opgaven voor de Omgevingsvisie.

De gemeenteraad wordt gevraagd om deze Uitgangspuntennotitie vast te stellen en daarmee ook de geformuleerde uitgangspunten voor de Omgevingsvisie vast te leggen. Dit vormt het vertrekpunt voor het gesprek met de samenleving dat begin 2024 gaat plaatsvinden. Hoe de samenleving dan wordt betrokken, is uitgewerkt in het Participatieplan. Het Participatieplan wordt eveneens ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Algemene uitgangspunten

Deze notitie beschrijft op hoofdlijnen de algemene uitgangspunten voor het traject naar een Omgevingsvisie voor de gemeente Mook en Middelaar. Die uitgangspunten hebben deels betrekking op het proces (hoe pakken we het aan?) en deels op de inhoud (wat gaan we doen?). Daarnaast bevat deze Uitgangspuntennotitie een inventarisatie van thema's en hoofdopgaven die voor de gemeente van belang zijn en straks een plek moeten krijgen in de Omgevingsvisie (waar gaan we het over hebben?).

Hoe pakken we het aan?

Een proces in twee fasen

Het proces om te komen tot de Omgevingsvisievoor Mook en Middelaar is opgebouwd uit twee fasen. In het onderstaande processchema zijn de verschillende ijkmomenten en tussenproducten in fase 1 en 2 van het Omgevingsvisietraject uiteengezet op een haalbare tijdslijn. In fase 1 (augustus-december 2023) worden de bestaande beleidsdocumenten van de gemeente en de regionale samenwerkingsverbanden verzameld, geïnventariseerd en geanalyseerd. Daarnaast wordt een ruimtelijke analyse uitgevoerd van de huidige gebiedskwaliteiten en gebiedskenmerken van de gemeente. De beschrijving van de huidige gebiedskwaliteiten en gebiedskenmerken is opgenomen in het werkdocument 'Ruimtelijke Atlas Mook en Middelaar, een kenschets van de gemeente'. Dit werkdocument vormt een bijlage bij deze Uitgangspuntennotitie. Verder wordt in fase 1 een Participatieplan opgesteld, waarin een voorstel voor de participatie-aanpak wordt uitgewerkt.

In fase 2 wordt de Omgevingsvisie opgesteld. We starten begin 2024 met de participatie met de omgeving. De uitkomsten van de participatie met inwoners, ondernemers en stakeholders worden in het voorjaar verwerkt in de 'visie op hoofdlijnen'. De Ontwerp Omgevingsvisie wordt vervolgens in de zomermaanden opgesteld en is in september 2024 gereed voor de inspraak en politieke besluitvorming.

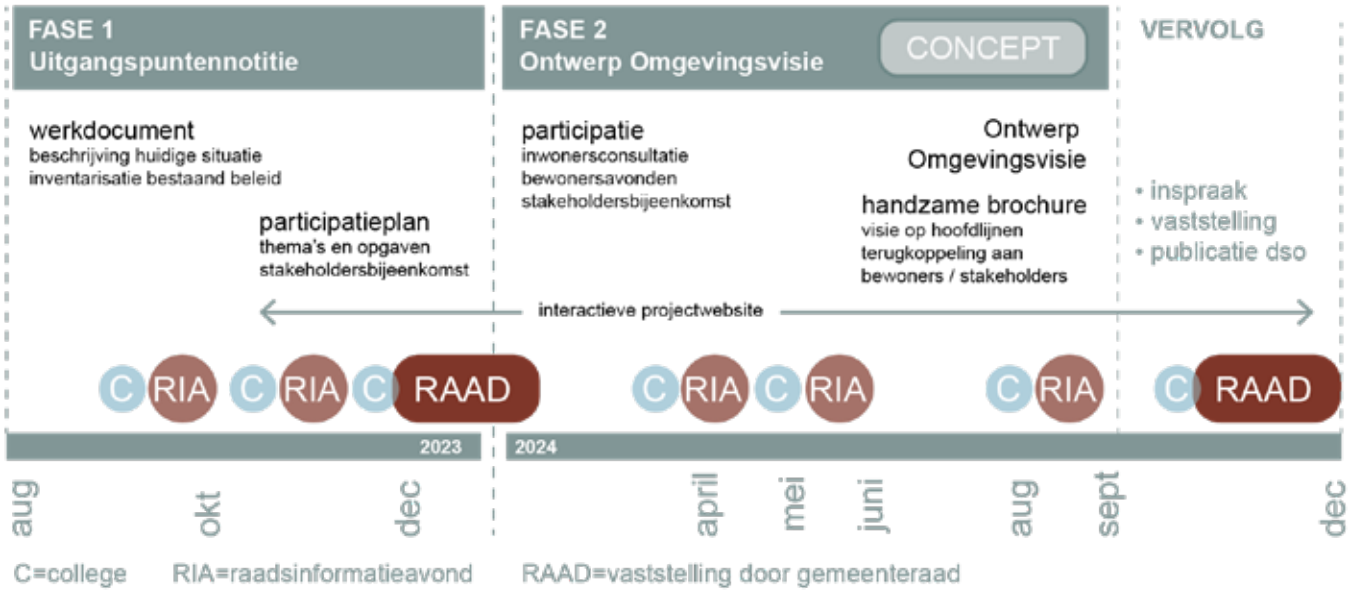

Betrokkenheid en rol van de raad

Om invulling te geven aan de rol en inbreng van de gemeenteraad, doen wij voor elke fase een voorstel voor de betrokkenheid van de raad. In fase 1 (de periode tot eind 2023) wordt de raad actief betrokken en geconsulteerd bij het tot stand komen van deze Uitgangspuntennotitie. We zijn gestart met een informatieve Raadssessie op 7 september 2023, waarin de raadsleden zijn geïnformeerd over de achtergronden van de Omgevingswet en Omgevingsvisie. Het concept Werkdocument en concept Participatieplan zijn besproken in de RIA van 28 september 2023. Een eerste concept van de Uitgangspuntennotitie is in de RIA van 8 november 2023 aan de raad gepresenteerd. Vaststelling van de Uitgangspuntennotitie en het Participatieplan is beoogd in de Algemene Commissie op 6 december 2023 en in de raad van 14 december 2023 (of de eerste cyclus van 2024).

In fase 2 zijn vertegenwoordigers van raadsfracties welkom om als toehoorder deel te nemen aan de participatiemomenten met bewoners, ondernemers, belangenorganisaties en andere stakeholders. Op deze manier kunnen raadsfracties gedurende het proces een beeld vormen van de diverse belangen, argumenten en mogelijke tegenstrijdigheden. Kennis en ervaring die de raad kan gebruiken bij de besluitvorming. We presenteren de uitkomsten van de participatie in de RIA van 11 april 2024. De visie op hoofdlijnen wordt in de RIA van 20 juni 2024 voorgelegd aan de raad. Vervolgens wordt de Ontwerp Omgevingsvisie opgesteld, zodat deze kort na de zomervakantie kan worden besproken in de raad (RIA 22 augustus 2024). Medio september 2024 wordt de Omgevingsvisie opgeleverd voor de inspraak. Politieke besluitvorming en vaststelling kan dan plaatsvinden in de Algemene Commissie en raad van november/december 2024.

Wat gaan we doen?

Inventarisatie bestaand beleid als fundament voor de visie

De gemeente Mook en Middelaar heeft het ruimtelijk beleid vastgelegd in uiteenlopende ruimtelijke plannen en gemeentelijke beleidsdocumenten. Daarnaast is het regionale beleid vastgelegd in regiovisies en regionale beleidsdocumenten. De Omgevingsvisie wordt gebaseerd op dit bestaande beleid van de gemeente en regio. In fase 1 is een inventarisatie uitgevoerd van het bestaande beleid dat relevant is voor de Omgevingsvisie. Wanneer dit bestaand beleid nog actueel is, van strategisch niveau is en relevant is voor de thema's die worden behandeld in de Omgevingsvisie, wordt het gebruikt als bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Met het samenbrengen van het relevante bestaand beleid van de gemeente en regio wordt in fase 1 alvast het fundament gelegd voor de Omgevingsvisie.

Vanuit het bestaande beleid van de gemeente en regio kunnen de (sectorale) beleidsopgaven worden geformuleerd voor de Omgevingsvisie. Dit betreft ruimtelijke en/of maatschappelijke opgaven die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving, en die vanuit een inventarisatie van het huidige beleid naar voren zijn gekomen. Deze opgaven zijn besproken met de ambtelijke organisatie en aangescherpt vanuit de verschillende vakdisciplines.

Integratie van sectoraal beleid leidt tot samenhangende hoofdopgaven

Veel van de geïnventariseerde beleidsopgaven kunnen binnen het eigen (ruimtelijk of sociaal) domein worden gerealiseerd, al dan niet in samenhang met beleidsopgaven uit andere domeinen. Van een aantal opgaven weten we dat nog niet zeker. Bijvoorbeeld omdat zij een claim leggen op dezelfde ruimte, of omdat er sprake kan zijn van botsende belangen. Dat vraagt dan om een nadere (integrale) afweging en om het maken van keuzes. Dit vraagt om een goede onderbouwing van keuzes in de Omgevingsvisie.

In de Omgevingsvisie formuleren we dus eerst de ruimtelijke opgaven vanuit het bestaande sectorale beleid (per beleidsveld of thema). Daarna brengen we deze met elkaar in verband, zodat de opgaven in het bredere, integrale perspectief van de Omgevingsvisie worden bezien. Door de sectorale beleidsopgaven op een rij te zetten en in samenhang te beschouwen, komt een aantal integrale hoofdopgaven naar voren, waarbij meerdere beleidsvelden zijn betrokken. Het gaat er vervolgens om in de Omgevingsvisie een slimme verbinding te maken tussen de verschillende thema's en domeinen (ruimtelijk en sociaal).

Aanvulling met actuele thema's en nieuwe (ruimtelijke) opgaven

De integratie van het bestaande gemeentelijk en regionaal beleid leidt tot een aantal samenhangende hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie. Deze opgaven kunnen in de loop van het proces eventueel nog worden aangevuld met actuele thema's en nieuwe (ruimtelijke) opgaven voor de Omgevingsvisie. Op voorhand is de verwachting dat er weinig nieuwe beleidsopgaven zullen worden geformuleerd in de Omgevingsvisie voor Mook en Middelaar. Over bestaand en nog actueel beleid waar geen nieuwe opgaven zijn voorzien, vindt geen participatie plaats.

Participatie met de omgeving

De samenhangende hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie worden voorgelegd aan de inwoners, ondernemers en betrokken stakeholders. In het Participatieplan beschrijven we concreet hoe en op welke momenten we inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, regiogemeenten en samenwerkingspartners daarbij gaan betrekken. Op dit moment gaan we ervan uit dat de participatie met de inwoners en ondernemers van Mook en Middelaar en de betrokken stakeholders plaatsvindt in de eerste maanden van 2024.

P

Door het gesprek aan te gaan over de samenhangende hoofdopgaven, krijgen we inzicht in de lokale kennis, voorkeuren en behoeften van inwoners, ondernemers en betrokken stakeholders met betrekking tot de ruimtelijke en maatschappelijke opgaven voor de Omgevingsvisie.

Visie op hoofdlijnen

De uitkomsten van de participatie worden vastgelegd in een beknopte visie op hoofdlijnen. In deze visie op hoofdlijnen schetsen we voor alle relevante thema's de gewenste ontwikkelrichting voor de (verre) toekomst van Mook en Middelaar. Hierbij maken we gebruik van de beleidsanalyse die eerder in fase 1 is uitgevoerd en vullen dit aan met de uitkomsten van de participatie. De keuzes, die vanuit de participatie worden gemaakt, worden helder weergegeven en goed onderbouwd. We vertalen dit vervolgens naar een integrale visie op hoofdlijnen. Daarmee zijn de contouren van de Omgevingsvisie duidelijk.

Een beknopt en toegankelijk eindproduct

De Omgevingsvisie wordt kort en bondig geformuleerd, waarbij de essentiële onderdelen op hoofdlijnen worden weergegeven op een toegankelijke website (met kaartviewer) en in een publieksvriendelijke brochure. Beide producten worden digitaal opgeleverd. De projectwebsite van de Omgevingsvisie wordt eind 2023 gepubliceerd, zodat inwoners tijdig kunnen worden geïnformeerd voor de start van fase 2. Op de projectwebsite worden in de loop van het proces (tussen)producten digitaal aangeboden. Ook kunnen geïnteresseerden zich via de website aanmelden voor de verschillende (online en fysieke) participatie-bijeenkomsten. De Omgevingsvisie wordt tot slot gepubliceerd in het Omgevingsloket van het DSO.

Waar gaan we het over hebben?

Inventarisatie van beleidsopgaven voor de Omgevingsvisie vanuit het sectorale beleid

Met de gemeentelijke organisatie is geïnventariseerd welke onderwerpen en opgaven er binnen de verschillende beleidsthema's allemaal relevant zijn voor de Omgevingsvisie. Al deze ruimtelijke en maatschappelijke vraagstukken komen (integraal) aan bod in de Omgevingsvisie.

Mobiliteit

Vanuit het thema mobiliteit zijn de belangrijkste opgaven voor de gemeente verkeersveilige, bereikbare en leefbare verkeersverbindingen en het stimuleren van duurzaam vervoer. Met het huidige mobiliteitsbeleid, het Verkeersonderzoek Groesbeek-A73, de Mobiliteitsvisie Noord-Limburg en de visie Verbonden Regio van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen beschikt de gemeente over vigerend beleid dat wordt meegenomen in de Omgevingsvisie.

Wonen en volkshuisvesting

Op het gebied van wonen en volkshuisvesting vormt de vraag naar voldoende aanbod van woningen (t.b.v. autonome groei en de regionale woningvraag) een belangrijke opgave, waar in de Omgevingsvisie aandacht voor dient te zijn. Daarbij is ook de vraag waar binnen de gemeente nog ruimte kan worden gevonden voor nieuwe woningbouw? En zetten we dan vooral in op inbreidingslocaties of kiezen we (ook) voor uitbreiding van de kernen? Behalve om woningaantallen en bouwlocaties gaat het ook om de vraag welk kwalitatief aanbod het beste aansluit bij de toekomstige woningvraag. Daarbij komt dan ook de vraag aan de orde voor welke doelgroepen we willen gaan bouwen.

Landschap

De groenblauwe dooradering van het landschap in de gemeente is van groot belang voor de ruimtelijke kwaliteit en de leefkwaliteit in Mook en Middelaar. Een belangrijk vraagstuk voor de Omgevingsvisie is: Hoe zorgen we ervoor dat waardevolle groen- en waterstructuren in het landschap, zoals de Maasheggen en het Lierdal duurzaam in stand worden gehouden en verder kunnen worden versterkt? Dat geldt zowel voor de groenblauwe structuren binnen de gemeente, maar ook voor de verbindingen met de omgeving.

Groen en water

Op het gebied van groen en water (waterveiligheid en waterkwaliteit) volstaat het huidige beleid. De ruimtelijke vertaling van dat beleid is wellicht een onderwerp dat verder kan worden verkend in de Omgevingsvisie.

Klimaatadaptatie

We werken aan een gezonde, veilige en groene leefomgeving. Het vergroenen van de kernen vormt daarbij vanuit het oogpunt van klimaatadaptatie een belangrijke opgave voor de Omgevingsvisie. Door meer groen toe te voegen en beter gebruik te maken van het huidige groen in bebouwd gebied, kan hittestress worden tegengegaan en wordt een gezonde leefomgeving gecreëerd voor mens, plant en dier.

Gezondheid

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie wordt een gezonde leefomgeving als één van de uitgangspunten meegenomen. Vanuit het thema 'positieve gezondheid' vormt het stimuleren van sport en bewegen in de buitenruimte een belangrijke opgave voor de Omgevingsvisie. Door hier stevig op in te zetten, kan worden bijgedragen aan een gezonde leefomgeving. Dat vraagt enerzijds om gemeentelijke inzet, maar het sluit ook aan bij lokale initiatieven van verenigingen en inwoners in de gemeente.

Duurzaamheid

Binnen het thema duurzaamheid vormt de vraag hoe (en waar) binnen de gemeente Mook en Middelaar een bijdrage kan worden geleverd aan de duurzame opwekking van energie een belangrijk vraagstuk voor de Omgevingsvisie. De inzet is om als gemeente in lijn met landelijke doelstellingen in 2050 klimaatbestendig en energieneutraal te zijn. Wat is daar allemaal voor nodig? De duurzaamheidambities op het gebied van energietransitie zullen in het kader van de Omgevingsvisie verder moeten worden geformuleerd en ingevuld. Daarbij dient uiteraard te worden aangesloten bij het lopende traject rondom het nieuwe duurzaamheidsbeleid van de gemeente.

Recreatie en toerisme

De gemeente Mook en Middelaar heeft met haar unieke ligging, geschiedenis, natuurschoon en kunstsector een goede basis in handen. De nadruk ligt op het behoud en het versterken van het afwisselende recreatieve en toeristische aanbod en het beter zichtbaar maken hiervan, zowel voor de eigen inwoners als bezoekers van buiten de gemeente. Dit komt mede omdat de toeristische ook van economisch belang is voor de gemeente. De Omgevingsvisie dient hier aandacht aan te geven.

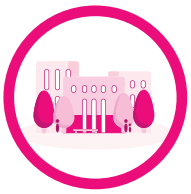

Werken en economie

Er is nog niet echt goed nagedacht over de toekomst van de bedrijventerreinen Korendal (Mook) en Hoeveveld (Molenhoek), andere kleinschalige werklocaties, detailhandel, winkels en/of werken aan huis binnen de gemeente. Dit vormt dan ook een onderwerp om nader te bespreken in het kader van de Omgevingsvisie. Daarnaast is het de vraag hoe we de toekomst van de (winkel)centra voor ons zien in de kernen. En richten we ons primair op de huidige sectoren, of willen we dat verder uitbouwen en/of meer diversificatie in de gemeente?

Natuur

Versterking van de natuurwaarden in de gemeente vormt een opgave die in de Omgevingsvisie verder dient te worden opgepakt. Hoe zorgen we ervoor dat verbetering van de biodiversiteit en natuurinclusieve ontwikkelingen aandacht (blijven) krijgen bij ruimtelijke opgaven en (groene) projecten in de gemeente?

Samenleving en maatschappij

Meedoen in de maatschappij vormt een belangrijk thema. Dit kan het verschil maken in wel of niet succesvol participeren in de hedendaagse samenleving. We willen dat iedereen kan en mag meedoen in Mook en Middelaar. Er valt niemand buiten de boot en iedereen voelt zich hier thuis en veilig. De Omgevingsvisie dient hier aandacht aan te geven.

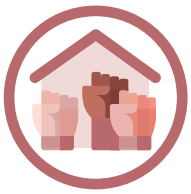

Leefbaarheid in de kernen

Voor het behoud van de leefbaarheid in de kernen is de ondersteuning van het verenigingsleven van groot belang. Ook dit onderwerp verdient dus aandacht in de Omgevingsvisie. Daarnaast is het de vraag hoe we omgaan met het behoud van voorzieningen in de kernen, zoals gemeenschapshuizen, scholen, sportverenigingen en -velden. Maar ook in het buitengebied is het van belang om activiteiten te kunnen (blijven) beoefenen.

Kunst, cultuur en erfgoed

Behoud van het (cultureel) erfgoed in de gemeente vormt een belangrijke opgave. Hoe zorgen we ervoor dat de rijke geschiedenis en het culturele aanbod in de gemeente Mook en Middelaar duurzaam in stand wordt gehouden en aan toekomstige generaties wordt doorgegeven? Wat willen we op het gebied van kunst en cultuur, zoals bijvoorbeeld de kunstkolonie in Plasmolen, de Romeinse brug en villa, de Tachtigjarige oorlog, de Slag op de Mookerheide, etc.?

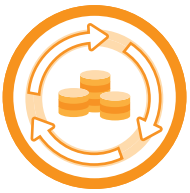

Circulair

Binnen de gemeente dient meer aandacht te komen voor circulaire ontwikkelingen. Dat geldt voor het gemeentelijk beleid (o.a. circulair aanbesteden en inkopen), maar ook voor praktische zaken zoals het reduceren en hergebruiken van afval en het tegengaan van zwerfvuil op straat.

Milieu

In de hele gemeente wordt voldaan aan de wettelijke milieunormen voor luchtkwaliteit, bodem en geluid. Vanuit milieuoogpunt zijn er dus eigenlijk geen grote opgaven die in het kader van de Omgevingsvisie verder opgepakt dienen te worden.

Van sectorale beleidsopgaven naar integrale hoofdopgaven

De hiervoor genoemde sectorale beleidsthema's en opgaven, die vanuit de gemeentelijke inventarisatie (per thema) naar voren zijn gebracht, komen allemaal aan bod in de Omgevingsvisie. De opgaven zijn met de gemeenteraad besproken (RIA 28 september) en voorgelegd aan enkele stakeholders (23 oktober). De opgaven zijn daarbij in samenhang beschouwd en vertaald naar een aantal integrale hoofdopgaven, die bij de participatiebijeenkomsten voor de Omgevingsvisie aan bod zullen komen. Dat wil uiteraard niet zeggen dat aan de overige opgaven geen aandacht wordt besteed in de Omgevingsvisie. Alle relevante beleidsthema's en opgaven komen vanzelfsprekend aan bod in de visie. Maar voor een aantal thema's en opgaven geldt dat er eerst nog (actieve) participatie voor nodig zal zijn om tot een gedragen visie op het betreffende beleidsthema te komen. Voor andere thema's en opgaven is dat minder relevant of niet nodig, omdat er vastgesteld beleid voor is of omdat er recent al participatie over die beleidsthema's heeft plaatsgevonden.

Om voor de participatiebijeenkomsten tot een overzichtelijk aantal hoofdopgaven te komen, hebben de verschillende raadsfracties aangegeven welke beleidsthema's en opgaven voor hen de hoogste prioriteit hebben, en welke thema's en opgaven mogelijkerwijs in samenhang kunnen worden beschouwd. Deze input is als bijlage toegevoegd aan deze Uitgangspuntennotitie. Dit heeft geresulteerd in een onderverdeling van samenhangende hoofdopgaven in twee categorieën (zie het schema op de volgende pagina):

1. samenhangende hoofdopgaven, waarover (actieve) participatie gaat plaatsvinden met de omgeving;
2. opgaven waarvoor al beleid is vastgesteld (of in ontwikkeling is) en waarover recent al participatie heeft plaatsgevonden. Hierover zal niet (opnieuw) actief worden geparticipeerd met de omgeving.

samenhangende hoofdopgaven waarover (actieve) participatie gaat plaatsvinden met de omgeving

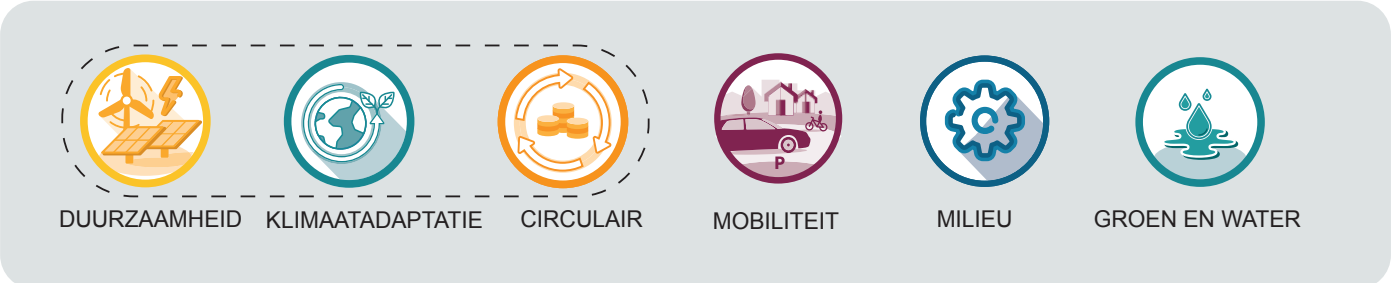

samenhangende hoofdopgaven waarvoor beleid is vastgesteld of in ontwikkeling is (geen actieve participatie)

In het bovenstaande schema is de vertaling van sectorale beleidsthema's naar samenhangende hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie in twee categorieën weergegeven, gebaseerd op de aangeleverde reacties van de raadsfracties. Deze indeling is tijdens de RIA van 8 november 2023 als discussiepunt voorgelegd aan de gemeenteraad en wordt als leidraad gehanteerd bij de organisatie van de participatiebijeenkomsten in fase 2. Tijdens de RIA op 8 november is daarbij voorgesteld om de 'agrarische sector' als onderdeel op te vatten van de samenhangende hoofdopgave 'landschap & natuur', maar dat het thema tijdens de participatie tevens aan bod kan komen bij de opgave 'werken en economie'.

De thema's en samenhangende hoofdopgaven in categorie 1 staan centraal tijdens de participatiebijeenkomsten met de inwoners, ondernemers en stakeholders. Hierover gaan we actief participeren met de omgeving. De opgaven uit categorie 2 zijn al opgenomen in vigerende (of in ontwikkeling zijnde) beleidsdocumenten en sluiten daardoor aan bij het huidige beleid van de gemeente of regio. Voor de opgaven uit categorie 2 is een richtinggevend gesprek met de omgeving dus minder noodzakelijk. Voor de opgaven uit categorie 2 hoeft in het kader van de Omgevingsvisie dus ook geen actieve participatie te worden georganiseerd. Hierin is reeds voorzien in andere beleidstrajecten, of er zijn binnen de betreffende beleidsthema's geen urgente opgaven die actief met de omgeving besproken dienen te worden. Dat niet over alle thema's actief wordt geparticipeerd met de omgeving, wordt voorafgaand aan de participatie duidelijk gecommuniceerd. Zodat het voor iedereen duidelijk is waarom niet alle gespreksonderwerpen actief aan bod worden gebracht tijdens de participatiemomenten.

Mogelijke gespreksonderwerpen voor de participatie

Voor de samenhangende hoofdopgaven (categorie 1) is in deze Uitgangspuntennotitie alvast een aantal mogelijke gespreksonderwerpen benoemd, die tijdens de participatie verder kunnen worden besproken met de omgeving. Deze onderwerpen worden in principe globaal en op hoofdlijnen behandeld, passend bij het abstractieniveau van de Omgevingsvisie. De beknopte beschrijving van de mogelijke gespreksonderwerpen (zie de volgende pagina) sluit hier qua detailniveau op aan. In de aanloop naar de participatiebijeenkomsten (begin 2024) kunnen eventueel nog andere gespreksonderwerpen worden toegevoegd. Ook kan er tijdens de voorbereiding van de participatie nog een concrete(re) invulling worden gegeven aan de gespreksonderwerpen binnen de geformuleerde hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie. Deelnemers kunnen overigens ook zelf nog onderwerpen aandragen tijdens de participatie, waarover zij het gesprek willen aangaan.

De onderstaande gespreksonderwerpen voor de participatie met de omgeving zijn op 8 november 2023 tijdens de RIA besproken en aangescherpt. De input die hiervoor vanuit de verschillende raadsfracties is aangeleverd, is als bijlage toegevoegd aan deze Uitgangspuntennotitie.

Wonen en volkshuisvesting

- (Waar) kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe woningbouw?
- Zetten we vooral in op inbreidingslocaties of kiezen we (ook) voor uitbreiding van de kernen?
- Welk kwalitatief woningaanbod (woonvormen en -typen) sluit het beste aan bij de toekomstige woningvraag?
- Voor welke doelgroepen willen we gaan bouwen?

Werken en economie

- Hoe zien we de toekomst van de bedrijventerreinen Korendal (Mook) en Hoeveveld (Molenhoek)?
- Hoe gaan we om met de andere kleinschalige werklocaties binnen de gemeente?
- Streven wij werkgelegenheid in brede zin na, of in een beperkt aantal sectoren?
- Hoe zien we de toekomst van de zware industrie in onze gemeente (o.a. verzinkerij)?
- Wat voor type bedrijven willen we binnen onze gemeentegrenzen?

Landschap & natuur

- Hoe (en waar) zorgen we ervoor dat waardevolle natuur (NNN, Natura2000) en landschap in de gemeente (inclusief verbindingen met de omgeving) duurzaam in stand worden gehouden en verder kunnen worden versterkt?

Recreatie en toerisme

- Hoe behouden en versterken we het afwisselende recreatieve en toeristische aanbod?
- Hoe maken we het huidige recreatieve en toeristische aanbod in de gemeente beter zichtbaar?
- Hoe staan we tegenover nieuwe initiatieven en uitbreidingen?
- Waar kan binnen de gemeente nog ruimte worden gevonden voor nieuwe (commerciële en maatschappelijke) recreatieve initiatieven?
- Hoe zorgen we ervoor dat overlast en een te grote recreatiedruk op de omgeving worden beperkt?

Kunst, cultuur en erfgoed

- Hoe zorgen we ervoor dat de rijke (culturele) geschiedenis van de gemeente duurzaam in stand wordt gehouden en aan toekomstige generaties wordt doorgegeven?
- Hoe gaan we om met onze huidige kunst- en cultuurmakers?
- Hoe leggen we de verbinding met de toeristische sector, zodat de rijke geschiedenis ook zichtbaar wordt voor de eigen inwoners en bezoekers van de gemeente?

Gezondheid

- Welke (ruimtelijke) maatregelen kunnen worden toegepast in de fysieke leefomgeving ter verbetering van de (mentale) gezondheid en het welbevinden in de gemeente?
- Hoe (en waar) kunnen we sport en bewegen in de fysieke leefomgeving stimuleren?
- (Hoe) betrekken we hierbij ook het buitengebied?

Leefbaarheid & samenleving en maatschappij

- Welke (ruimtelijke) maatregelen kunnen worden toegepast in de fysieke leefomgeving ter verbetering van de (fysieke en sociale) leefbaarheid in de gemeente?
- Hoe kunnen we de fysieke leefomgeving zo inrichten dat deze als prettig en veilig wordt ervaren?
- Hoe kan het verenigingsleven worden ondersteund?
- Wat is er nodig om het voorzieningenniveau in de kernen te behouden of versterken (hoe behouden we wat we nu al hebben)?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan en mag meedoen in Mook en Middelaar?

Algemeen

- Wat kunt u als inwoner, ondernemer of stakeholder van de gemeente Mook en Middelaar (zelf) bijdragen aan bovenstaande opgaven?
- Welke lokale initiatieven van inwoners, ondernemers of andere stakeholders sluiten aan bij deze opgaven?
- Hoe zorgen we ervoor dat we optimaal gebruik kunnen maken van technische en culturele innovaties (en benutten we de in de gemeente aanwezige kennis en kunde op dat gebied)?

Colofon

De Uitgangspuntennotitie voor de Omgevingsvisie Mook en Middelaar is in opdracht van de gemeente Mook en Middelaar opgesteld door Bureau Nieuwe Gracht. Het vormt samen met het Participatieplan het eindproduct van fase 1 van de Omgevingsvisie. Bij deze Uitgangspuntennotitie horen de volgende losse bijlagen:

- Werkdocument 'Ruimtelijke Atlas Mook en Middelaar, een kenschets van de gemeente'
- Opdracht aan raadsleden DGP, VVD, PvdA en GroenLinks bij RIA 28-09-2023
- Opdracht aan raadsleden DGP, VVD, PvdA en GroenLinks bij RIA 08-11-2023
- Analyse en beoordeling van de voorstellen voor toe te voegen gespreksonderwerpen

Bureau Nieuwe Gracht

- Robert Arends
- Nadèche Westrus

Utrecht, 21 november 2023

BUREAU NIEUWE GRACHT
stedenbouw & landschap